

Meppiehdokkaat paneelissa: Näin EU muuttaa kuluttajan asemaa

Ruoka ja vapaakauppasopimus nousivat voimakkaimmin esiin, kun eurovaaliehdokkaat keskustelivat kuluttajien asemasta Euroopassa. Ehdokkaat osallistuivat Kuluttajaliiton järjestämään EU-vaalipaneeliin tiistaina 13. toukokuuta.

Europarlamentaarikko Tarja Cronbergin (vihr.) mielestä vapaakauppasopimusneuvottelut ovat tällä hetkellä unionin suurin haaste.

- Kuluttajan- ja ympäristönsuoja heikkenevät selvästi, jos sopimus hyväksytään, hän sanoi.

EU ja Yhdysvallat neuvottelevat kaupan ja investointien sääntöjen yhtenäistämistä. Sopimusohjassa esitetään, että mikä tahansa yritys voi haastaa valtion oikeuteen, jos valtio säättää yrityksen liiketoimintaa haittaavia lakeja.

Esimerkiksi laiva- tai kaivosyhtiö voisi haastaa Suomen valtion välimiesoikeuteen, jos ympäristönsuojeluun tähtäävät uudet lait pienentäisivät yhtiön voittoa.

- Miten olisi käynyt Talvivaaran, jos sopimus olisi ollut voimassa? Cronberg kysyi.

Kansanedustaja Riitta Myller (sd.) ei ole vielä muodostanut kantaansa vapaakauppasopimukseen. Hänestä sopimus ei kuitenkaan saa estää jäsenmaita säättämästä omia kuluttajansuoja- ja ympäristölakeja.

- Otan kantaa vasta sitten, kun nämä asiat on ratkaistu.

Euroopan komissio ja Yhdysvallat ovat käyneet vapaakauppasopimusneuvotteluja suljettujen ovien takana, mitä monet kansalaisjärjestöt ovat kritisoineet.

Kansanedustaja Mirja Vehkaperän (kesk.) mielestä edes kansanedustajille ei ole annettu riittävästi tietoa sopimuksesta. Niiden tietojen perusteella, mitä hänellä on, vaikeimmat kohdat koskevat maataloustuotteita ja elintarviketuotantoa.

- Sopimuksessa ruokaturvallisuus tökkii pahasti, Vehkaperä sanoi.

Ruuan turvallisuus puhutti muutenkin. Kansanedustaja Pirkko Mattilan (ps.) mielestä on tärkeää säilyttää ruuan alkuperämerkinnät ja estää geenimanipuloitujen lajikkeiden viljely Euroopassa.

Myös Porvoon kunnanvaltuutettu Jere Riikonen (kd.) piti tärkeänä ruuan jäljitettävyyttä ja sitä, että ruuan tuotantoketjut ovat kunnossa.

Suomen suppea ryhmäkanne kirvoitti puheenvuoroja. Yleisöstä kysyttiin, millainen lobbausokoneisto EU:ssa jyllää, kun laajempaa ryhmäkannetta ei saada läpi. Ryhmäkanne helpottaisi esimerkiksi epäonnistuneesta tekonivelleikkauksesta kärsiviä.

Suomessa ryhmäkanteen voi nostaa vain kuluttaja-asiamies. Kuluttajaliiton mielestä ryhmäkannan oikeutta pitäisi muuttaa siten, että myös yksittäiset ihmiset tai järjestöt voisivat nostaa kanteen.

Kannan oikeus pitäisi laajentaa ainakin ympäristön pilaantumista koskeviin kiistoihin. Näin on monissa EU-maissa ja muissa Pohjoismaissa.

Ryhmäkannetta vastustavat monet yritykset, joilla on takanaan valtava määrä lobbareita. Riitta Myller huomautti, että kyse on myös poliittisista voimasuhteista. Päätöksentekijät päättävät, ketä kuuntelevat, ja säättävät lait arvojensa perusteella.

Lobbausta sinänsä meppiehdokkaat pitivät hyvänä asiana. Kuluttajajärjestöjäkin kannustettiin tekemään aktiivisemmin aloitteita parlamentaarikoille.

Tilaisuus järjestettiin Helsingin keskustassa sijaitsevassa Kirjasto 10:ssä. Tilaisuuteen oli kutsuttu eri puolueiden eurovaaliehdokkaita.